

ARAÇLARIN İMAL, TADİL VE MONTAJI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere; karayolunda seyredecek araçlara bu Yönetmeliğe göre uygunluk onayı verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile ülkemiz için tip onayı yönetmeliklerindeki hükümlere ilave olarak uygulanacak hükümleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca karayollarında kullanılması amaçlanan motorlu araçların ve bunların römorklarının;

1) (**Mülga ibare:RG-24/6/2017- 30106**) (...) münferit komple araç ve münferit çok aşamalı araç AİTM onayını,

2) Seri tadilat tip onayını,

3) Münferit tadilat onayını,

b) MARTOY, TORTOY, MOTOY veya bu Yönetmelik kapsamında imal edilmiş araçlara araç üzerinde bulunan parçaların orijinal parçalar ile değişimleri hariç olmak üzere, aksam, sistem, ayrı teknik ünite ilavesi/değişikliği ve/veya parça/kit montajı gibi ilave hükümlerin onayını ve MARTOY, TORTOY ve MOTOY’da yer almayan ilave hükümleri,

c) Bedelsiz veya teşvik yoluyla ithal edilen veya geçici ithal edilen veya Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TASİŞ), Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), Maliye Bakanlığı Defterdarlık, Millî Emlak Genel Müdürlüğü, MKE ve benzeri kamu kurum/kuruluşları tarafından satışı gerçekleştirilen daha önce ülkemizde hiç kayıt tescil görmemiş araçlara geçici ithalat şerhinin kaldırılmasının ardından karayoluna uygunluk (**Değişik ibare:RG-24/6/2017- 30106**) onayını ve eski araçlara karayoluna uygunluk onayını.

ç) Azami hızı 25 km/saatın üzerinde olan yol süpürme araçları, tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçları, okul servis araçları, özel güvenlik donanımlı toplu taşıma araçları, damperli araçlar, tarım römorkları ve bu Yönetmelikte bahsedilen diğer araçlar ile ilgili hükümleri,

d) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamındaki ulusal uygulama ve Türkiye’de üretim yapan imalatçıların desteklenmesi ile ilgili hükümleri,

kapsar.

(2) Bu Yönetmelik; MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamında tip onayı için gerekli ilave hükümler, ulusal uygulama ve Türkiye’de üretim yapan imalatçıların desteklenmesi ile ilgili hükümler hariç olmak üzere, MARTOY, TORTOY ve MOTOY’a göre seri imal edilen araçlara komple araç tip onayı ve çok aşamalı araç tip onayı verilebilmesi için uyulması gereken esasları kapsamaz.

(3) 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) ile bu Yönetmeliğin hükümlerine uyulması şartı ile aşağıda belirtilen araçlar için bu Yönetmelikte tanımlanan tip onayı veya münferit onay isteğe bağlıdır.

a) Şantiyelerde, taş ocaklarında, limanlarda veya havaalanı tesislerinde kullanılmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş araçlar,

b) Silahlı kuvvetler, sivil savunma, itfaiye hizmetleri ve kamu düzenini sağlamakla sorumlu birimlerde kullanılmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş araçlar (panzer, akrep, TOMA ve benzeri),

c) İş makineleri.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesine, 10/6/1930 tarihli ve 1705 sayılı Ticarete Tağışın Men’i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkında Kanun, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) AB: Avrupa Birliğini,

b) AB Yönetmelikleri: Avrupa Birliği tarafından regülasyon olarak yayımlanan ve yayımlandığında tüm AB ülkelerinde genel ve doğrudan uygulamaya giren, Bakanlıkça yönetmelik olarak yayımlanarak yürürlüğe konulan araçlarla ilgili yönetmelikleri,

c) AİTM: Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliği,

ç) AİTM münferit araç uygunluk belgesi: AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda, münferit imalat/ithalat/tadilat için onay kuruluşunca veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşça verilen belgeyi,

d) AİTM onayı: Araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygun olduğuna dair verilen onayı,

e) AİTM seritadilat araç uygunluk belgesi: AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda, seri olarak tadil edilen araç için imalatçı tarafından verilen belgeyi,

f) AİTM seritadilat tip onayı belgesi: Bu Yönetmeliğe göre seri olarak tadil edilen araçlar için, her bir araç tipi için AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik

hükümlerine uygunluğu sonucunda onay kuruluşunca verilen belgeyi,

g) Aksam: Bir aracın parçası olarak kullanılmak üzere tasarlanmış, herhangi bir düzenleyici mevzuatın şartlarına tabi olan ve düzenleyici mevzuatın bu konuda açık hükümler içerdiği durumlarda araçtan bağımsız olarak tip onayı verilebilen bir tertibatı,

ğ) Aksam tip onayı belgesi: Araçlara ait aksam, sistem veya ayrı teknik ünitelerin ilgili AT veya AB Yönetmeliklerine veya BM/AEK Regülasyonlarına uygunluğu sonucunda teknikservis tarafından düzenlenen rapora göre onay kuruluşunca veya AT veya AB Yönetmeliklerini veya BM/AEK Regülasyonlarını uygulayan ülkelerin onay kuruluşlarınınca verilen belgeyi,

h) Alternatif yakıtlar: Ulaşımında fosil yakıt kaynakları yerine veya kısmen kullanılabilen, ulaşım sektörünün çevresel performansını artıran, karbon salınımı azaltan veya azaltma potansiyeli olan aşağıdaki yakıtları veya güç kaynaklarını,

- 1) Elektrik,
- 2) Hidrojen,
- 3) Doğalgaz, biyometan dâhil, CNG/LNG,
- 4) LPG,
- 5) Araç üstü mekanik enerji kaynağı veya deposu (Atık ısı dâhil).

i) Alternatif yakıtlı araç: MARTOY'a göre onaylanmış, motor gücünü kısmen veya tamamen alternatif yakıtlardan sağlayan motorlu aracı,

i) Araç: Raylı araçlar ve iş makineleri haricinde, karayollarında kullanılmak üzere tasarlanmış, MARTOY, TORTOY ve MOTOY Yönetmeliklerinde veya bu Yönetmeliktayarı ayrı tarifleri yapılan motorlu araçlar ve römorkları, tarım ve orman traktörleri ve römorkları ve iki, üç veya dört tekerlekli motosikletler ve mopedler ile bunların römorklarını,

j) Araç tip onayı belgesi: Araçlara MARTOY, TORTOY veya MOTOY Yönetmeliklerine göre onay kuruluşunca veya Avrupa Birliği üyesi ülkelerin onay kuruluşlarınınca verilen belgeyi,

k) AT: Avrupa Topluluğunu,

l) AT Yönetmelikleri: Avrupa Birliği tarafından direktif olarak yayımlanan ve Bakanlıkça yönetmelik olarak uyumlaştırılarak yürürlüğe konulan araçlarla ilgili yönetmelikleri,

m) Ayrı teknik ünite: Bir aracın parçası olarak kullanılmak üzere tasarlanmış, herhangi bir düzenleyici mevzuatın hüküm ve şartlarına tabi olan ve düzenleyici mevzuatın bu konuda açık hükümler içerdiği durumlarda, sadece belirli bir veya birkaç araç tipiyle bağlantılı olarak, araçtan bağımsız bir şekilde tip onayı verilebilen bir tertibatı,

n) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

o) BM/AEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunu,

ö) BM/AEK Regülasyonu: 30/9/1996 tarihli ve 96/8657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile taraf olunan, BM/AEK İç Ulaşım Komitesince hazırlanan Tekerlekli Araçların, Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçaların Müsterek Teknik Talimatlarının Kabulü ve Bu Talimatlar Temelinde Verilen Onayların Karşılıklı Tanınması Koşullarına Dair Anlaşma ekinde yer alan teknik düzenlemeyi,

p) Damperli araç: Damper üst yapısına sahip N kategorisi araç ya da çekicisi ile beraber O kategorisi römorku,

r) İmalatçı: Onay işlemlerinin bütün unsurlarından ve piyasaya arz edilecek aracın, imalatın veya tadilatın uygunluğunun sağlanmasından onay kuruluşuna karşı sorumlu olan ve onay işlemine tabi olan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite imalatının veya tadilatının bütün aşamalarıyla doğrudan ilgili olmasına gerek olmayan, en az bir sözleşmeli veya kadrolu teknik eleman istihdam eden imalat, tadilat veya montaj yapan kişi veya kuruluşu,

s) İş makinası: Motorlu bir araç şasisi üzerine monte edilen makineler hariç özel olarak iş yapmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş, yapım özelliklerinden dolayı yolcu veya eşya taşımaya uygun olmayan, kendinden tahrikli her türlü aracı,

ş) MARTOY:28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliğinin (2007/46/AT) uygulamada bulunan son seviyesini,

t) Mevzuat: Bu Yönetmeliğin amaçları bakımından MARTOY, MOTOY ve TORTOY kapsamındaki araçlar ile ilgili yönetmelikleri, tebliğleri ve 1958 tarihli Tekerlekli Araçların, Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçaların Müsterek Teknik Talimatlarının Kabulü ve Bu Talimatlar Temelinde Verilen Onayların Karşılıklı Tanınması Koşullarına Dair Anlaşma eki BM/AEK Regülasyonunu,

u) Montaj: Bir tamaracın imalatından ya da imalat çok aşamalı ve yapılan montaj işlemi sistem onayı revizyonu gerektirmiyor ise her bir fazın tamamlanmasından sonra veya hizmet süresinde, bu Yönetmeliğin Ek VI'ında bahsedilen işlemlerin yapılmasını,

ü) MOTOY:23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT) ile 22/8/2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmeliği (AB/168/2013),

v) Onay kuruluşu: Teknik servisleri görevlendiren, sistem, aksam, ayrı teknik ünite ve araç tip onayı, AİTM onayı ve AİTM uygunluk belgelerini veren ve gerektiğinde geri alan ve AİTM uygunluk belgesiyle ilgili uygulamaları kendisi yapacağı gibi, başka bir kuruluşu da bu konuda görevlendirebilen, bu konuda yapılacak uygulamaları belirleyen, diğer onay kuruluşlarıyla muhatap olan ve bunlarla temasları yürüten, imalatçının üretim uygunluk düzenlemelerine uyup uymadığını belirlemekten sorumlu ve yetkili kuruluş olan Bakanlık,

y) Özel amaç taşıt: Yolcu veya yük taşımak üzere özel bir işlevi yerine getirmek için kullanılan (bunun için özel gövde düzenekleri ve/veya ekipmanları gereklidir) M, N veya O kategori aracı,

z) Sistem: Fren, emisyon kontrol tertibatı, iç donanım gibi ilgili yönetmeliklerdeki şartlara uygun olması gereken herhangi bir araç sistemini,

aa) Tadilat: Bir tam aracın imalatından ya da imalat çok aşamalı ise her bir fazın tamamlanmasından sonra veya hizmet süresinde, aracın niteliğini (Ek VI'da belirtilen hususlar hariç olmak üzere, tip onayı kapsamındaki tanıtım paketinde kayıt altına alınan özellikleri) bu Yönetmelikte veya diğer mevzuatta izin verilen çerçevede değiştirecek şekilde yapılan işlemi,

bb) Tadilat seti: Bir tadilatın yapılabilmesi için üretilen, gerekli bütün aksam, parça ve varsa yazılım parametrelerinden oluşan, ilgili yönetmelik kapsamında prototip araçlar üzerinde gerekli deneyler yapılarak, onay kuruluşu veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluş tarafından bir veya daha fazla tanımlanmış araç tipi ile ilgili olarak uygunluk onayı verilen seti,

cc) Tadilat seti onay belgesi: Tadilat seti için yapılan incelemeler neticesinden onay kuruluşu veya görevlendirdiği kuruluşça verilen onay belgesini,

çç) Tam araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili bütün hükümlerine uygun olarak, bir aşamada tip onayı veya AİTM uygunluk onayıyla imal edilen aracı,

dd) Tamamlanmamış araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uyabilmek için en az bir aşamada daha tamamlanması gereken ve buna uygun tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi olarak imal edilmiş aracı,

ee) Tamamlanmış araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili bütün hükümlerine uygun olarak, çok aşamalı tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi olarak imal edilen aracı,

ff) Tanıtım bildirimi (Bilgi dokümanı): Başvuru sahibi tarafından sunulan, Ek V'te yer alan ve seri tadilatlarda tadilatın etkilediği tüm sistemlerin ilgili mevzuatları kapsamındaki tanıtım bildirimlerini,

gg) Tanıtım dosyası: Başvuru sahibi tarafından onay kuruluşuna veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşa tanıtım bildirimi gereğince verilen bilgi, çizim, fotoğraf ve bunun gibi belgeleri içeren dosyayı,

ğğ) Tanıtım paketi: Tanıtım dosyası ile onay kuruluşunun veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşun görevlerini yerine getirmeleri sürecinde tanıtım dosyasına eklenmiş olan deney raporları ve diğer belgeleri,

hh) Tanıtım paketi fihristi: Tanıtım paketi içinde bulunan belgelerin uygun bir şekilde numaralandırılarak veya bütün sayfaların tanımlanabilmesine imkân verecek şekilde işaretlenerek bir liste halinde yazılması,

ıı) Teknik eleman: Bakanlık tarafından yürütülen otomotiv mevzuatı kapsamında faaliyette bulunan veya görev yapan, üniversitelerin makina, otomotiv, imalat, mekatronik, uçak, elektrik, elektronik, elektrik-elektronik veya tarım makineleri dalında mühendislik eğitimi veren bölümlerinden/programlarından birinde yükseköğrenimini tamamlamış kişiyi,

ii) Teknik servis: Bir deney laboratuvarı olarak onay kuruluşu adına bizzat onay kuruluşu tarafından da yerine getirilebilecek gerekli deneyleri yapmak veya bir uygunluk değerlendirme kuruluşu olarak yine onay kuruluşu adına bizzat onay kuruluşu tarafından da yerine getirilebilecek ilk değerlendirmeyi ve diğer deney veya muayeneleri yapmak üzere onay kuruluşu tarafından görevlendirilmiş bir kuruluş veya kurumu,

jj) Tip: MARTOY, TORTOY, MOTOY'da tarif edildiği şekliyle bir imalatçının belirlediği araç tipini,

kk) TORTOY: 8/6/2008 tarihli ve 26900 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarım veya Orman Traktörleri, Bunların Römorkları ve Birbirine Değiştirilebilir Çekilen Makinaları ile Sistemleri, Aksamları, Ayrı Teknik Üniteleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2003/37/AT) ile 14/8/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013)'i,

ll) Yetkili teknik sorumlu: Bakanlıkça yürütülen otomotiv mevzuatı çerçevesinde faaliyette bulunabilmesi için Bakanlık veya Bakanlık tarafından görevlendirilen kurum/kuruluş tarafından tip onayı konularında eğitim alan ve/veya yapılan sınav sonucu sertifikalandırılarak yetkilendirilen teknik elemanı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama Usul ve Esasları

AİTM onayı başvurusu

MADDE 5 – (1) AİTM onayı başvurusuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Tip onayı bulunan araçların seri tadilatında her bir tip araç için ayrı bir başvuru yapılır. Etkilenen sistemler kapsamında birden fazla sistem tipine sahip araç tiplerinde, başvuru kapsamı ilgili sistem tipleri, varyant ve versiyonlar ile sınırlandırılır. Bu sınırlandırmalar onay belgesinde açık bir şekilde belirtilir.

b) Münferit imalat ve tadilatla her bir araç için ayrı bir başvuru yapılır. Münferit imalat ve tadilatla teknik servis raporları benzer araçlar için tekrar doğrudan kullanılamaz. Başvurusu yapılan araca ait şasi numarası ile raporda belirtilen şasi numarası aynı olur.

c) Tadilat setleri için, set ile tadil edilmiş ve tahribatlı deneylerde yapılabilecek numune ile onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilmiş kuruluşa başvurulur. Gerekirse temel araç imalatçısının görüşü alınır. Bu setler ile imalatçısı tarafından, setle birlikte verilen montaj talimatına uygun olarak yapılan seri tadilat sadece talimata uygun montaj yapıldığı kontrol edilerek, uygunsuz onaylanır.

ç) AİTM tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi başvuruları, imalatçı tarafından onay kuruluşuna veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşa yapılır. Başvuruya, ilgili araca göre Ek

V'te yer alan bilgileri içeren bir tanıtım dosyasıyla birlikte Ek IV ve/veya Ek VII'den Ek XIV'e kadar belirtilen ilgili mevzuatın uygulanabilir olanlarından her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer bu belgeler yoksa, teknik servislerden o araç için ilgili mevzuatına göre alınmış deney raporları ve gerektiğinde bu Yönetmelikte istenilen belgeleri içeren tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristinden oluşan bilgi ve belgeler eklenir.

d) Çok aşamalı AİTM onayı başvurusunda;

1) Birinci aşamada, tamamlanmamış araç ve aracın tamamlanma durumuna göre Ek V'te yer alan bilgileri içeren bir tanıtım dosyasıyla birlikte Ek IV ve/veya Ek VII'den Ek XIV'e kadar belirtilen ilgili mevzuatın uygulanabilir olanlarından her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer yoksa, teknik servislerden o araç için ilgili mevzuatına göre alınmış deney raporları ve gerektiğinde bu Yönetmelikte istenilen belgeleri içeren tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristinden oluşan bilgi ve belgeler eklenir.

2) İkinci veya daha sonraki aşamalarda, tamamlanmamış aracın bir önceki aşama uygunluk belgesi veya AİTM uygunluk belgesinin bir sureti ile aracın tamamlanma durumuyla ilgili olarak Ek V'te yer alan bilgileri içeren ve bu Yönetmelikte istenilen bilgi ve belgeler, ilgili mevzuatın uygulanabilir olanlarından her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer bu belgeler yoksa, teknik servislerden o araç için ilgili mevzuatına göre alınmış deney raporları, tanıtım dosyası, tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristi yer alır. Çok aşamalı araç tip onayı, önceki aşamalarda tip onayında yer alan aksam, sistem ve ayrı teknik ünite onay seviyeleri dikkate alınarak uygulanır. Önceki aşama tip onayındaki sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerinde sonraki aşamada onayları etkileyen değişiklikler yapıldığı takdirde, söz konusu aracın birinci aşama (temel araç) tip onayı tarihinde geçerli olan sistem, aksam ve ayrı teknik ünite onayı seviyeleri aranır. Sonraki aşamalarda, önceki aşamadan gelen bir sistem onayının içeriğini etkileyecek değişiklik yapıyorsa; temel aracın sistem onayı tipini değiştirmeyen durumlarda, önceki aşama tip onayında kullanılan yönetmelik/regülasyon seviyesine uygunluk aranır. Bu seviyeler sağlanacak onay seviyeleri anlamına gelmemekte olup, sağlanacak onay seviyesi için yönetmeliklerin/regülasyonların geçiş hükümleri ve tamamlanmamış aracın tip onay tarihi dikkate alınır.

3) Bir aşamada yapılan değişiklik diğer aşamaları etkilemiyorsa, etkilenmeyen aşamalar için alınmış tüm belgelerin geçerliliği devam eder.

e) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamındaki araçların seri tadilatında her tip için ayrı bir başvuru yapılır.

f) Ek VI çerçevesinde montajın onayı ile ilgili olarak onay kuruluşuna veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluşa müracaat edilir.

AİTM onay işlemleri, görevlendirilen kuruluş ve teknik servisler ile ilgili hususlar

MADDE 6 –(1) AİTM onayı işlemlerine ilişkin olarak onay kuruluşu veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşça;

a) Tanıtım dosyasındaki özelliklere uygun olmak kaydıyla, bu Yönetmelikte belirtilen ilgili yönetmeliklerin teknik özelliklerine uyan, imal veya tadil edilmiş her bir araç için 7 nci maddede belirtilen işlemler çerçevesinde AİTM uygunluk belgesi,

b) Tanıtım dosyasındaki özelliklere uygun olmak kaydıyla bu Yönetmelikte belirtilen ilgili yönetmeliklerin teknik özelliklerine uyan seri tadilatında her bir araç tipi için 7 nci maddede belirtilen işlemler çerçevesinde AİTM tip onayı belgesi,

c) Montajın uygunluğu kontrol edildikten sonra Ek V/D'de yer alan montaj uygunluk raporu, verilir.

(2) Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmelikteki hükümlere uygun olmakla birlikte, yol güvenliği açısından ciddi bir tehlike oluşturduğundan belirlenmesi halinde, onay kuruluşu veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluş AİTM tip onayı belgesi veya AİTM uygunluk belgesi vermeyi reddedebilir.

(3) Onay kuruluşu veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluş, bu Yönetmelikte belirtilen işlemlerin mevzuata uygun bir şekilde uygulandığından emin olmadıkça, herhangi bir AİTM tip onayı belgesini veya AİTM uygunluk belgesini vermez.

(4) Onay kuruluşunca bu Yönetmelik kapsamında görevlendirilen kuruluşun bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği ve görevlendirme ile yerine getirmesi gereken şartlara uymadığının tespit edilmesi halinde, onay kuruluşu görevlendirmeyi askıya alabilir. Onay kuruluşunun görevlendirmeyi askıya alması durumunda, kuruluşun altmış gün içinde gerekli şart ve sorumlulukları yerine getirmemesi halinde bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyeti iptal edilir. Gerekli şartlar sağlanması durumunda tekrar görevlendirme yapılabilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça görevlendirilen kuruluş; piyasa koşullarını zorlayamayacak, üretim maliyetlerini ciddi oranda artırmayacak ve imalatçıları ve vatandaşları zor duruma düşürmeyecek ve caydırmayacak şekilde makul ücretler belirler ve ücretler ile ilgili Bakanlığın onayını alır.

(6) Bu Yönetmelik kapsamında teknik servislerle ilgili olarak, 6/8/2016 tarihli ve 29793 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Teknik Servislere Dair Tebliğ (Tebliğ No:SGM 2016/17) hükümleri saklıdır.

(7) Olumsuz sonuçlanan deneylerle ilgili onay kuruluşuna veya görevlendirdiği kuruluşça bilgi verilir. Bunu sağlamak için onay kuruluşu veya görevlendirdiği kuruluşça teknik servisler arasında SGM-2010/1 Tebliğinde belirtildiği şekilde bilgi ağı kurulur.

(8) Onay kuruluşu tarafından görevlendirilen teknik servisler tarafından düzenlenen deney belgesi ve/veya muayene ve deney raporları kabul edilir. Ülkemizde ilgili mevzuat için görevlendirilen teknik servislerin ülke içinde testleri gerçekleştirememesi durumunda, AB'deki onay kuruluşlarınca atanmış ve karşılıklı tanıma ilişkisi çerçevesinde onay kuruluşunun uygun

gördüğü teknik servislerce verilen raporlar kabul edilebilir. Emisyon ve benzeri ilgili mevzuatında belirtilen ayrı şartlar hariç olmak üzere, SGM-2010/1 Tebliğinin geçici 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının hükümleri onay kuruluşunun karşılıklı tanıma ilişkisi çerçevesinde uygun gördüğü teknik servisler tarafından verilen raporlar bakımından uygulanır. Onay kuruluşu tarafından görevlendirilen teknik servisler görevlendirilmedikleri mevzuat kapsamında rapor düzenleyemez ve düzenlenen raporlarının görevlendirildikleri kapsam dâhilinde olup olmadıkları onay kuruluşu veya görevlendirdiği kuruluş tarafından kontrol edilmek zorundadır.

AİTM onayı sırasında izlenecek işlemler

MADDE 7 – (1) AİTM onayı sırasında izlenecek işlemler aşağıda belirtilmiştir:

a) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde, onay kuruluşu, onaylanacak araç üzerinde araç tanıtım belgesinde bulunan, aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerini inceleyerek ve belgeleri kontrol ederek aracın orijinal tanıtım paketindeki ilgili bilgilere uygun olarak yapılmış olduğunu bütün ilgili mevzuat şartları için teyit eder.

b) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde, imalatçı onaylatılacak münferit araç için araç kategorisine göre örneği Ek V/A3'te veya Ek V/B1'de veya Ek V/C1'de belirtilen AİTM uygunluk belgesini düzenler ve tanıtım dosyasıyla birlikte onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluşun onayına sunar.

c) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde onay kuruluşu;

1) Birinci aşamada; tamamlanmamış araç için araç tanıtım belgesinde bulunan, aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerini inceleyerek ve belgeleri kontrol ederek, aracın orijinal tanıtım paketindeki ilgili bilgilere uygun olarak yapılmış olduğunu bütün ilgili mevzuat şartları için teyit eder.

2) İkinci veya daha sonraki aşamalarda; aracın tamamlanma durumuna göre Ek V'te belirtilen şartları sağladığını, araç tanıtım dosyasındaki detaylara ve ilgili mevzuatın her birinin gerektirdiği teknik koşullara uygunluğunu teyit ve daha önceden alınmış onayı geçersiz kılacak şekilde değişiklik yapıp yapılmadığını kontrol eder.

ç) Motorlu araçlar ve römorkları ile motosiklet ve mopedlerin, tarım veya orman traktörleri ile römorklarının münferit imalat ve tadilatlarında onay başvuruları imalatçı adına, Bakanlık veya Bakanlık tarafından görevlendirilmiş kurum/kuruluşlarca yetki belgesi verilmiş yetkili teknik sorumlu tarafından yapılır.

d) Motorlu araçlar ve römorkları ile motosiklet ve mopedler için münferit imalat ve seri/münferit tadilat projeleri; makina, otomotiv, imalat, uçak veya mekatronik dalında eğitim görmüş yetkili teknik sorumlular tarafından yapılır. Tarım veya orman traktörleri ile römorkları için münferit imalat ve seri/münferit tadilat projeleri; makina, otomotiv veya tarım makinaları dalında eğitim görmüş yetkili teknik sorumlular tarafından yapılır. Hibrit ve elektrikli araçların projelerinde ilave olarak, projenin ilgili kısımları için elektrik, elektronik veya elektrik-elektronik mühendisi olan yetkili teknik sorumlu imzası da aranır.

e) Bu Yönetmeliğin amaçları bakımından yetkili teknik sorumlularla ilgili uygulamada, 26/10/2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yetkili Teknik Sorumluların Görev, Yükümlülük ve Sertifikalandırılmasına Dair Tebliğ (SGM-2016/22) hükümleri uygulanır.

f) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde, montaj ile ilgili inceleme sonucu olumlu olması halinde Ek V/D'de belirtilen rapordüzenlenir. İncelemeler, onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kurum/kuruluş tarafından ilgili mevzuat şartlarına bağlı olarak oluşturulan kontrol formlarına göre yapılır. Söz konusu kontrol formları, onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluşun internet sitesinde yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tescil ve Trafîğe Çıkma, Alternatif İşlemler ve Kalite Sistemi

Muayene, tescil ve trafîğe çıkma

MADDE 8 –(1) Bu Yönetmeliğe göre tek tek onaylanmış yeni araçların tesciline veya trafîğe çıkmasına, sadece onay kuruluşu veya onay kuruluşunun görevlendirdiği kuruluş tarafından tasdik edilmiş uygunluk belgeleri taşımaları halinde izin verilir. Tamamlanmamış araçların sürekli tescillerine ve trafîğe çıkmalarına tamamlanmadıkları sürece izin verilmez.

(2) Tadilat; yasal süre içerisinde aracın kayıtlarına, bu Yönetmelik uyarınca verilen seri tadilat veya tadilat uygunluk belgelerine göre işlenir.

(3) 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve ekindeki 1 sayılı Cetveldeki B maddesinde yer alan bu Yönetmelikle ilgili hükümler saklıdır.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında tadilat, montaj veya imalat esnasında kullanılan aksam veya parçalara ait test raporları, servis raporları ve benzeri belgeler onay kuruluşu veya görevlendirdiği kuruluş tarafından aranır. 13 üncü ve 15 inci maddede belirtilen raporlar ile diğer tadilatlar için buna benzer raporlar ve belgeler, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından istenmesi halinde, ilgili kuruluşlar tarafından yazılı veya elektronik ortamda paylaşılır.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan tadilatlar, 2918 sayılı Kanununun 34 üncü maddesi hükümlerine tabidir.

(6) Bu Yönetmelik kapsamındaki işlemler elektronik ortamda da yapılabilir ve gerektiğinde ilgili kurum veya kuruluşların kullanımına açılabilir.

Onay kuruluşunca yapılabilen işlemler

MADDE 9 – (1) Özgün niteliklerinden dolayı, bir veya daha fazla sayıda ilgili mevzuatın bir veya daha fazla şartına uyması mümkün olmayan, ileri teknoloji ve kavramları bünyesinde bulunduran araçlar için, imalatçının talebi üzerine onay kuruluşu araca ait özgün niteliklerin açıkça

belirtildiği bir uygunluk belgesi verebilir.

(2) İş makinelerinin, sivil savunma ve kamu düzenini korumakla görevli birimler tarafından kullanılmak üzere imal edilen özel maksatlı araçların, tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarının tahsis edilen hizmet dışında kullanılması veya üçüncü şahsa devri halinde, kullanıcıdan aranacak şartlar, onay kuruluşu tarafından belirlenir.

Kalite sistemi

MADDE 10 –(1) Seri tadilat/imalat ve tadilat seti imalatçıları, güncel ISO/TS 16949 belgesine veya TS EN ISO 9001 standardına uygun kalite sistemine sahiptir. **(Değişik cümle:RG-24/6/2017- 30106)** Eğer kalite sistem belgesi yoksa, kalite sistemini gösterir bilgi ve belgeler aranır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İlave Uygulama Hükümleri

Sadece elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araçlar

MADDE 11 –(1) M ve N kategorisi motorlu araçların, seri tadilat imalatçıları veya temel araç imalatçısı tarafından seri tadilat yolu ile sadece elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araca dönüştürülmesinde ve sadece elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araçların imalinde Ek IV ve Ek XI’de belirtilen ilgili maddeler uygulanır.

(2) Motorlu araçların sadece elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araca dönüştürülmesinde orijinal temel aracın imalatçısı hariç, münferit tadilat yapılamaz. Temel aracın imalatçısı sadece kendi imal ettiği araçların münferit tadilatını yapabilir. Münferit tadilat durumunda da, Ek IV ve Ek XI’de belirtilen ilgili maddelerin hükümleri uygulanır.

(3) 22 nci madde hükümleri de dikkate alınarak, Türkiye’de üretimi yapılan sadece elektrikli araç ve hibrit elektrikli araç ile ilgili olarak Ek IV ile Ek XI’in veMARTOY’un bazı hükümlerinden veya uygulanacak mevzuat seviyeleri hakkında muafiyet tanınabilir. **(Değişik cümle:RG-25/12/2021-31700)** Muafiyet kararı imalatçının teknik ve idari gerekçelerini sunması ve Bakan oluru alınması kaydıyla verilir.

Bireysel sesli ve görüntülü cihaz

MADDE 12 –(1) Tadilat yoluyla bireysel sesli ve görüntülü cihaz takılan M₂ ve M₃ kategorisi araçlara Ek IV’ün 4.20 numaralı maddesinin hükümleri uygulanır.

Yangın algılama ve alarm sistemleri

MADDE 13 –(1) Tadilat yoluyla Ek IV’ün 4.22 maddesinde belirtildiği şekilde yangın algılama ve alarm sistemleri takılan araçların uygunluğu onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından 107 sayılı BM/AEK Regülasyonu kapsamındagörevlendirilen teknik servisler tarafından teknik inceleme raporu ile tevsik edilir.

(2) 2005 model ve sonrası M₂ ve M₃ kategorisi araçlar için, Ek IV’ün4.22 maddesi veya Ek XIV’ün 2 numaralı maddesi ve alt maddeleri zorunlu olarak uygulanır.

(3) Yangın algılama ve alarm sistemi tadilatı için seri tadilat tip onayı alan firmalar, tadilatı kendi montaj adresinin dışında da yapabilir.

Cam filmi/renkli cam

MADDE 14 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-21/10/2017-30217)

(1) Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 63 üncü maddesinin beşinci fıkrası hükümleri saklıdır.

Damperli araçlar

MADDE 15 –(1) Damperli araçların damperlerinin kalkık durumda trafikte seyretmesini önleyecek tedbirler kapsamında aşağıda belirtilen asgari şartların yerine getirilmesi zorunludur:

a) Damper tam olarak indirilmediğinde, aracın seyir hızını 10 km/saatten fazla olmayacak şekilde sınırlayan bir tertibat bulundurulur. İlgili tertibatın testi BM/AEK Regülasyon 89’un Ek V’inde belirtilen hükümlere göre yapılır. Araç 10 km/saat hız üzerinde seyrederken damperin açılmasını engelleyecek tertibat bulundurulur.

b) Araç yürür vaziyetteyken damper açıksa veya açılırsa, araçlarda sürücüyü ikaz etmek için sesli uyarı veren ve sürücünün direkt görüş alanı içerisinde bulunan görsel ikaz sistemleri bulunur. Görsel ikaz için ISO 2575 standardında yer alan E.01,E.02, I.17 veya I.18 olarak tanımlanan sembollerden birinin bulunması yeterlidir.

c) PTO (Yardımcı güç çıkışı) devreye alındıktan sonra elle yapılan ilave bir işlem ile damper kaldırılır veya elle yapılan bir işlemin ardından, PTO’nun devreye alınması için el ile ilave bir işlem yapılarak damper kaldırılır. Ayrıca, damperi aracın şasesine kilitleyen bir emniyet kilidi tertibatı bulundurulur. Emniyet kilidinin açılması PTO’nun açık olması şartına,kapatılması ise damperin kapalı olması şartına bağlıdır.

(2) Damperli araçlarda bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların sağlandığı, onay kuruluşu tarafından BM/AEK Regülasyon 89 kapsamında görevlendirilerteknik servis tarafından verilen teknik inceleme raporu ile tevsik edilir.

(3) Yeni imal edilecek tam ve tamamlanmamış araçlardan sonraki aşamalarda damper üst yapısı monte edilecek olanlarda birinci ve ikinci fıkra uygulanır.

(4) Tamamlanmış araç olarak tescil edilmiş, ancak ilk defa damper üst yapısı monte edilerek tadilat yapılan araçlarda veya ilk defa damperli yarı römork çekmek üzere tadil edilecek tam araçlarda, birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkra uygulanır.

(5) Mevcut damperli araçlarda birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkra uygulanır.

(6) Dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen araçlarda ve N₁ kategori araçlarda birinci fıkranın (a) bendi uygulanmaz.

Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçları

MADDE 16 –(1) Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarında Ek XIII’te belirtilen şartlar uygulanır.

Engelli erişimi için araç tadilatı

MADDE 17 –(1) 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca engellilerin erişilebilirliği için araçlarda tadilat yapılması durumunda, aşağıdaki şartlar aranır:

a) Tadilat; M₂ ve M₃ kategorisindeki araçlara seri tadilat tip onayı verilmiş firmalar tarafından Ek IV'ün 4.14 maddesinin ikinci paragrafı ile BM/AEKRegülasyonu 107'nin Ek-8'inde belirtilen hükümlere göre yapılır. Ayrıca tadilat nedeni ile araçta etkilenen tüm aksamla ilgili olarak Ek VII'den Ek XIV'e kadar ilgili şartlarına uygunluk aranır.

b) Seri tadilat tip onayı başvurularında; belirli bir marka ve tipteki araç için alınmış bir teknik servis raporu, aynı tadilatçı firma tarafından kullanılmak kaydıyla, aşağıdaki araç ve tertibat özellikleri bakımından farklılık göstermeyen farklı marka veya tipteki araçlar için de kullanılabilir. Bu durumlarda, mevcut teknik servis raporlarının farklı marka veya tipteki araçlar için kullanılıp kullanılmayacağı ile ilgili değerlendirme teknik servis tarafından yapılır. Kullanılabileceğine karar verilirse bir üst yazı ile teknik servis tarafından görüş bildirilir.

- 1) Şasi tipi (örme/C).
- 2) Karoseri tasarım amacı (tek/çift katlı, mafsalı, alçak tabanlı).
- 3) Montajın yapıldığı kapının yeri (ön/orta/arka).
- 4) Yaklaşık araç uzunluğu (7 m/9 m/12 m).
- 5) Tertibatın imalatçısı.
- 6) Tertibatın tipi.
- 7) Tertibatın araçlara bağlantı şekli.

c) Seri tadilat tip onayı alan firmalar, tadilatı kendi montaj adresinin dışında da yapabilir.

ç) Onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluş tarafından Ek V'e göre düzenlenen seri tadilat tip onay belgelerinde yer alan "tadilatın kısa tanımı"nda tadilat açıklanarak tanımlanır ve belgeye "notlar" ibaresi yazılarak sürücü koltuğuna ilave olarak sekizden fazla koltuğu bulunan ve yolcu taşımak amacıyla kullanılan araçlar ile ilgili BM/AEK Regülasyonu 107'nin Ek-8'ine göre sağlanan hususlar belirtilir. Söz konusu aracın, 20/7/2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin şartlarını sağlaması durumunda tip onayına, uygunluk belgesine ve tescil ile ilgili bilgisayar kayıtlarına "Erişilebilir" ifadesi yazılır.

d) Araçlarda tekerlekli sandalye için özel alan oluşturma amacıyla yapılan tadilat sonucunda koltuk sayısının değişmesi aracın kategorisini değiştirmez.

e) Rampa yapılması durumunda, rampa boyu uygunluk belgesinde yer alan araç genişliğini geçemez. Uygunluk belgesinin bulunmaması halinde araç genişliği teknik servis tarafından belirlenir.

f) Araçlarda yapılan tadilatın, BM/AEK Regülasyonu 107 veya ihtiyaç duyulabilecek diğer mevzuata uygunluğunun tespit edilmesi aşamasında; onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluş, onay kuruluşu tarafından atanmış teknik servislerce hazırlanan deney raporlarını kullanır; seri tadilat onayı verilmesi aşamasında ise her türlü test raporunun nihai değerlendirmesi yine onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluş tarafından yapılır.

Okul servis araçları

MADDE 18 –(1) Okul servis araçlarının imal/tadil edilmesinde Ek XII'deki şartlar uygulanır.

Özel güvenlik donanımlı toplu taşıma araçları için araç tadilatı

MADDE 19 –(1) Özel güvenlik donanımlı toplu taşıma araçları için Ek XVI'da belirtilen seviyeler için yapılacak olan tadilatlarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Tadilat; M₂ ve M₃ kategorisindeki araçlara, seri tadilat tip onayı verilmiş firmalar tarafından Ek XVI'da belirtilen hükümlere göre yapılır. Ayrıca tadilat nedeni ile araçta etkilenen tüm aksamla ilgili olarak Ek VII'deki ilgili şartlarına uygunluk aranır.

b) Seri tadilat tip onayı başvurularında; belirli bir marka ve tipteki araç için alınmış bir teknik servis raporu, aynı tadilatçı firma tarafından kullanılmak kaydıyla, ayrı teknik ünite olarak onaylatılmak şartı ile farklı marka veya tipteki araçlar için de kullanılabilir.

c) Seri tadilat tip onayı alan firmalar, tadilatı kendi montaj adresinin dışında da yapabilir.

ç) Onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilen kuruluş tarafından Ek V'e göre düzenlenen seri tadilat tip onay belgelerinde yer alan "Tadilatın kısa tanımı"nda tadilat açıklanarak tanımlanır ve belgeye "notlar" ibaresi yazılarak aracın "Özel Güvenlik Donanımlı Toplu Taşıma Aracı" olduğu ve uygulama seviyesi (Seviye 1/Seviye 2) belirtilir.

(2) Aracın birinci fıkra çerçevesinde Ek XVI'ya göre imal/tadil edilmesi durumunda tip onayına, uygunluk belgesine ve tescil ile ilgili bilgisayar kayıtlarına "Özel güvenlik donanımlı toplu taşıma aracı" ifadesi yazılır.

Sesli ikaz sistemi zorunluluğu

MADDE 20 –(1) M₂, M₃, N₂ ve N₃ kategorisi araçlarda geri vites ile birlikte çalışacak sesli ikaz sistemi bulunur. Takılan cihazlar, 5/1/2002 tarihli ve 24631 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçların Elektromanyetik Uyumluluk (Radyo Parazit) ile ilgili Tip Onayı Yönetmeliğine (72/245/AT) veya BM/AEK Regülasyon 10'a uygun olur.

(2) Birinci fıkra hükümleri, temel araç uygunluk belgesi tarihi 1/10/2017 sonrası olan M₃ ve N₃ kategorisi araçlar için ve temel araç uygunluk belgesi tarihi 15/5/2018 sonrası olan M₂ ve N₂ kategorisi araçlar için uygulanır.

Yakıt tüketimini iyileştirme amaçlı kanatçık sistemleri

MADDE 21 –(1) Ek VII'nin 73 üncü maddesinde teknik şartları belirtilen kanatçık

sistemleri ile ilgili MARTOY'da ilgili şartlar tanımlanana kadar 50 cm'yi geçen kanatçıkların kullanılmasına müsaade edilmez.

(2) MARTOY'dakanatçıklar ile ilgili teknik şartların tanımlanması halinde Ek VII'nin 73 üncü maddesi bu şartlara göre değiştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ulusal Uygulama ve Türkiye'de Üretim Yapan İmalatçıların Desteklenmesi

Ulusal uygulama

MADDE 22 –(1) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamında tam, tamamlanmış veya tamamlanmamış ulusal araç tip onayı, Türkiye'de üretimi yapılan araç tipleri için uygulanır. Türkiye'de üretilmeyen bir araç tipi için; söz konusu aracın Türkiye'de piyasaya arz ve tescil edilebilmesi bakımından, MARTOY'un EklV'ünün İlave 2'sinin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarından alınmış güncel tip onayı belgesine sahip olması gerekir. İthal araçlara ulusal tip onayı verilmesi ile ilgili diğer otomotiv mevzuatında yer alan hükümler yerine bu madde hükümleri uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Türkiye'de üretilmeyen araç tipi/ tipleri için MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamında alınmış ulusal araç tip onaybelgeleri 1/1/2018 tarihi itibarıyla geçersiz olur. Bu fıkrada bahsedilen tip onayı belgelerinin, sürekli doğrulama ve benzeri ilave bir işleme gerek olmaksızın ihtiyaç halinde sadece zorunlu kapsam genişletmeleri yapılarak 1/1/2018 tarihine kadar kullanılmasına izin verilir ve bu tarihe kadar söz konusu belgelere göre araç üretilebilir. Firmalar, bu fıkra kapsamında geçersiz olacak onaylarını 1/6/2017 tarihine kadar onay kuruluşuna bildirmekle yükümlüdür.

(3) İkinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla; uygunluk belgesi tarihi 1/1/2018 tarihinden sonra olan ve tam, tamamlanmış veya tamamlanmamış olarak ithal edilen araç tiplerinin daha sonra Türkiye'de bir imalat/tadilat/montaj aşamasından geçmesi durumunda, araçta yapılan değişiklik ve bu değişikliğin etkilediği sistemler için ulusal mevzuat hükümleri uygulanır. Bu fıkra, ilgili AB mevzuatı gerekliliklerinden kaçınmak için kullanılamaz.

(4) (Ek:RG-24/6/2017-30106) İthal edilen traktör tipleri için geçerli olmak üzere; tip onayının geçerliliğini kaybetmesine neden olan mevzuattaki zorunlu uygulama tarihinden önce üretilen traktörlerin satış ve son tescil tarihi ile ilgili olarak AB/167/2013 Yönetmeliğinin 77 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki 24 aylık süre 12 ay olarak, 30 aylık süre 15 ay olarak uygulanır.

Türkiye'de küçük adetlerde üretim yapan imalatçıların desteklenmesi

MADDE 23 – (Mülga:RG-25/12/2021-31700)

Bildirim

MADDE 23/A – (Ek:RG-24/6/2017- 30106)

(1) 22 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla; AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarından alınan komple araç tip onayı ile Ülkemizde araç üretilmesi durumunda, iç pazara arz edilecek araçların ilk üretimden önce imalatçısı tarafından Bakanlığa ve/veya görevlendirdiği kuruluşa komple araç tip onayı bildiriminde bulunulur. Ayrıca ilgili komple araç tip onayının her kapsam genişletme tarihinden itibaren son seviyesi en geç 3 ay içerisinde bildirilir. Bu işlemler elektronik ortamda yapılabilir. Bildirim yapılmadığı 25 inci madde çerçevesinde veya başka yöntemle tespit edilenler için 4703 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükümleri uygulanır.

Küçük seriler halinde üretilen araçların ulusal tip onayına ilişkin uygulama

MADDE 23/B – (Ek:RG-25/12/2021-31700)

(1) 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 42 nci maddesi, Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013)'in 37 nci maddesi ve İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/168/2013)'in 42 nci maddesi kapsamında gerçekleştirilecek başvurularda aşağıda yer verilen hükümler uyarınca işlem yapılır:

a) Ulusal küçük seri tip onayı işlemlerinde, zorunlu karşılanması gereken kütle ve boyut ile emisyon mevzuatı kapsamındaki Yönetmelik, Tebliğ veya BM/AEK Regülasyonlarından imalatçının teknik ve idari gereksinimlerini summası ve Bakan onayı alınması kaydıyla muafiyet kararı verilebilir.

b) İmalatçılar aynı takvim yılı içerisinde yalnızca bir adet ve azami 3 araç tipi için muafiyet başvurusunda bulunabilir. Ulusal küçük seri tip onayı düzenlenen bir imalatçı ilgili tip onayının düzenlenme tarihinden itibaren 12 ay içerisinde yeni bir ulusal küçük seri tip onayı başvurusunda bulunamaz.

c) Ulusal küçük seri tip onayı kapsamında üretilen araçlar için tip onayı belgesi tarihi itibarıyla azami 12 ay süreli üretim izni ve üretim izninin bitiş tarihinden itibaren tam araçlar için azami 18 ay, tamamlanmamış araçlar için azami 18 aya kadar tescil izni düzenlenir. Ulusal küçük seri tip onayı belgeli tiplerde seri sonu veya esneklik hükümleri uygulanmaz.

ç) (a) bendinin istisnası olarak, imalatçı tarafından muafiyet kapsamında halihazırda mevcut tipler için uygulanan seviyenin talep edilmesi ve mevcut tipler için bu seviyenin kullanıldığı süre içerisinde üretime izin verilmesi kaydıyla (a) bendinde belirtilen kapsam dışında muafiyet verilebilir. Bu bent kapsamındaki teknik ve idari hususlara ilişkin ön değerlendirme, onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluş tarafından yapılarak onay kuruluşuna bildirilir.

d) İmalatçılar, küçük seri izni kapsamında imal edilen araç sayılarını 3 aylık periyotlar dahilinde onay kuruluşuna bildirir.

Ulusal münferit araç onaylarına ilişkin uygulama

MADDE 23/C – (Ek:RG-25/12/2021-31700)

(1) Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin

Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 45 inci maddesi kapsamında gerçekleştirilecek başvurulara ikinci fıkrada yer verilen hüküm uyarınca işlem yapılır.

(2) Onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluş, ilgili alternatif gerekliliklerin uygulanmış olması kaydıyla, özgün olsun ya da olmasın, ilgili bir aracı Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858) gerekliliklerinin bir ya da daha fazlasına ya da aynı Yönetmeliğin Ek II'sinde listelenen mevzuatta ortaya koyulan gerekliliklerin bir ya da daha fazlasına uyma yükümlülüğünden muaf tutmaya karar verebilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Karşılıklı tanıma

MADDE 24 –(1) Bu Yönetmelik hükümleri Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yasal olarak üretilmiş veya yasal olarak serbest dolaşıma girmiş araçlara zorunlu olarak uygulanmaz.

(2) Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen aracı 2/5/2012 tarihli ve 2012/3169 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliğinin Üçüncü Bölümünde belirtilen usul ve esaslara uyarak değerlendirmeye tabi tutabilir ve bunun sonucunda bu Yönetmelik tarafından aranan koruma düzeyini eşdeğer ölçüde sağlamadığını tespit ederse, ürünün piyasaya arzını yasaklayabilir, koşula bağlayabilir, piyasadan geri çekilmesini veya toplatılmasını isteyebilir.

Piyasa gözetimi ve denetimi ile aykırı davranışlarda uygulanacak hükümler

MADDE 25 –(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki araçların ve bu araçlarda kullanılmak üzere tasarlanan sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin ve tadilat veya montaj yapan iş yerlerinin denetimi, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik ve 2/10/2012 tarihli ve 28429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetim ve Denetimi Yönetmeliği hükümlerine göre Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali halinde, 1705 sayılı Kanun ve 4703 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Muafiyet

MADDE 26 – (Değişik:RG-25/12/2021-31700)

(1) Amaçları, yapıları ve işlevleri itibarı ile bu Yönetmeliğin hükümlerine uyması mümkün olmayan araçlar bu Yönetmeliğin bazı hükümlerinden Bakan oluru alınması kaydıyla muaf tutulabilir.

(2) TASIŞ ve kamukurum/kuruluşları tarafından satışı gerçekleştirilen araçlar bu Yönetmeliğin çeşitli hükümlerinden veya tamamından muaf tutulabilir. Muafiyet kararı onay kuruluşu veya onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluş tarafından verilir.

(3) Kamu kurumlarında kullanılmak üzere ithal/imal edilen araçlar için 22 nci maddeden ve/veya diğer bazı hükümlerden gerekçeleri ile birlikte muafiyet verilebilir. Muafiyet kararı onay kuruluşu veya onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluş tarafından verilir. Bu durumda, söz konusu araçlar için AİTM münferit araç uygunluk belgesi düzenlenir.

Yeniden kullanım-geri kazanım ve yeniden kullanım-geri dönüşüm oranları

MADDE 27 –(1) İmal, tadil ve montaj işlemi yapılacak araçlarda, 30/12/2009 tarihli ve 27448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen hususlar karşılanır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 28 –(1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili her türlü alt düzenleyici işlem yapmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 29 –(1) 28/11/2008 tarihli ve 27068 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Atflar

MADDE 30 –(1) 29 uncu madde ile yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe yapılmış olan atflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

(2) 25/1/2012 tarihli ve 28184 sayılı Motorlu Araçların ve Bunlar İçin Tasarlanan Römorklar, Sistemler, Aksamlar ve Ayrı Teknik Ünitelerin Genel Güvenliği ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (661/2009/AT)'nin 17 ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılan ve kapsam genişletmesi sona eren yönetmeliklere yapılan atflar, (661/2009/AT) Yönetmeliğinde ve uygulama mevzuatında belirtilen eşdeğer mevzuata yapılmış sayılır.

Kazanılmış haklar

MADDE 31 –(1) 22 nci madde hükümleri hariç olmak üzere, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgililerce alınmış onaylara ilişkin kazanılmış haklar saklıdır, ancak bu onaylarla ilgili yapılacak kapsam genişletme taleplerinde bu Yönetmeliğe uygunluk aranır.

LPG/CNG/LNG'li araçlarla ilgili uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 – (Ek:RG-24/6/2017- 30106)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Ek IV'te yapılandırılmış değişiklikler; Ek IV 4.18.12 maddesinde bahsedilen Genelgenin yayımı tarihinden 1/1/2018 tarihine kadar isteğe bağlı, 1/1/2018 tarihinden sonra zorunlu olarak uygulanır. Söz konusu değişikliklerden önce uygulamada olan Ek IV'teki ilgili hükümler 1/1/2018 tarihine kadar uygulanmaya devam edilebilir.

fıkrasının (b) bendinde belirtilen sınırlamalar 1/7/2022 tarihine kadar uygulanmaz.

**Küçük seriler halinde üretilen traktörlerin ulusal tip onayına ilişkin uygulama
GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-25/12/2021-31700)**

(1) Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013)'in 37 nci maddesi kapsamında gerçekleştirilecek başvurularda 23/B maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sınırlamalar 1/7/2022 tarihine kadar uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- 22 nci maddesi yayımı tarihinden iki ay sonra,
- Diğer hükümleri yayımı tarihinden altı ay sonra, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

(1) *Danıştay Onuncu Dairesinin 19/6/2018 tarihli ve Esas No:2017/2201 sayılı kararı ile Yönetmeliğin EK-IV' üne eklenen 4.18.14 üncü maddesinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.*

Ekleri için tıklayınız

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	26/10/2016	29869
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetele rin		
	Tarihi	Sayısı
1	24/6/2017	30106
2	21/10/2017	30217
3	25/12/2021	31700